

Maria FILIPIAK

KOŚCIÓŁ WOBEC WSPÓŁCZESNEJ KULTURY
Bibliografia wypowiedzi Jana Pawła II z lat 1978-1995

Wykaz skrótów

IGP – *Insegnamenti di Giovanni Paolo II* [Città del Vaticano]

I (1978), ss. 477	IX (1986) t. 1, ss. 2204
II (1979) [t. 1], ss. 1729	IX (1986) t. 2, ss. 2242
II (1979) t. 2, ss. 1574	X (1987) t. 1, ss. 1482
III (1980) t. 1, ss. 1983	X (1987) t. 2, ss. 2582
III (1980) t. 2, ss. 1869	X (1987) t. 3, ss. 1812
IV (1981) t. 1, ss. 1292	XI (1988) t. 1, ss. 1073
IV (1981) t. 2, ss. 1313	XI (1988) t. 2, ss. 2625
V (1982) t. 1, ss. 1376	XI (1988) t. 3, ss. 1405
V (1982) t. 2, ss. 2497	XI (1988) t. 4, ss. 2317
V (1982) t. 3, ss. 1751	XII (1989) t. 1, ss. 1945
VI (1983) t. 1, ss. 1730	XII (1989) t. 2, ss. 1783
VI (1983) t. 2, ss. 1496	XIII (1990) t. 1, ss. 1885
VII (1984) t. 1, ss. 2016	XIII (1990) t. 2, ss. 1888
VII (1984) t. 2, ss. 1708	XIV (1991) t. 1, ss. 1983
VIII (1985) t. 1, ss. 2081	XIV (1991) t. 2, ss. 1619
VIII (1985) t. 2, ss. 1683	XV (1992) t. 1, ss. 2147
XV (1992) t. 2, ss. 1119	

NP I – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, I (1978), Poznań, Warszawa 1987, ss. 220

NP II, 1 – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, II (1979) t. 1, Poznań 1990, ss. 793

NP II, 2 – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, II (1979) t. 2, Poznań 1992, ss. 753

NP III, 1 – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, III (1980) t. 1, Poznań, Warszawa 1985, ss. 875

NP III, 2 – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, III (1980) t. 2, Poznań, Warszawa 1986, ss. 924

NP IV, 1 – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, IV (1981) t. 1, Poznań 1989, ss. 611

NP IV, 2 – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, IV (1981) t. 2, Poznań 1989, ss. 572

ORpol. – „L'Osservatore Romano” wyd. polskie 1(1980) –

1978

1. *Inteligencja i poszukiwanie naukowe w służbie Boga i człowieka* (Do pracowników i studentów Katolickiego Uniwersytetu Najświętszego Serca, 8 XII), NP I, s. 135-139; toż: *L'intelligenza e la ricerca al servizio di Dio e dell'uomo*, IGP I, s. 297-303.

1979

2. *Uniwersytety katolickie w pasterskiej trosce o kulturę* (Do przedstawicieli katolickich uniwersytetów świata, Rzym, 24 II), NP II, 1, s. 180-182; toż: *Le Università cattoliche per una pastorale della cultura*, IGP II, 1, s. 444-447.

3. Encyklika *Redemptor hominis* [zwł. numery 13-17] (4 III), NP II, 1, s. 231-267; toż: „*Redemptor hominis*”, IGP II, 1, s. 550-609.

4. *Inspiracja chrześcijańska w kulturze polskiej* (Do młodzieży, 3 VI), NP II, 1, s. 611-613; toż: *L'ispirazione cristiana nella cultura polacca*, IGP II, 1, s. 1407-1409.

5. *Wkład Kościoła do postępu kultury* (Audiencja generalna, 18 VII), NP II, 2, s. 33-36; toż: *Il contributo della Chiesa al progresso della cultura*, IGP II, 2, s. 69-72.

1980

6. *Wolność, prawda, służba człowiekowi* (Do świata uniwersyteckiego, Kinszasa, 4 V), NP III, 1, s. 473-477; toż: *L'amore ardente della verità ispiri la gioia della ricerca*, IGP III, 1, s. 1119-1126.

7. *W imię przyszłości kultury* (Przemówienie w siedzibie UNESCO, 2 VI), NP III, 1, s. 726-736; toż: *L'integrale umanità dell'uomo si esprime nella cultura*, IGP III, 1, s. 1636-1655.

8. *W dziele kultury Bóg sprzymierzył się z człowiekiem* (Rio de Janeiro, 1 VII), NP III, 2, s. 9-12; toż: *Nell'opera della cultura Dio ha fatto alleanza con l'uomo*, IGP III, 2, s. 18-23.

1981

9. *Nauka – sumienie* (Do przedstawicieli Uniwersytetu Narodów Zjednoczonych w Hiroszynie, 25 II), NP IV, 1, s. 264-269; toż: *Responsabilità della scienza e della tecnologia*, IGP IV, 1, s. 540-549.

10. *Wspólne korzenie chrześcijańskie narodów Europy* (Do uczestników kolokwium, 6 XI), NP IV, 2, s. 246-248; toż: *Cristo per salvare l'Europa e il mondo da ulteriori catastrofi*, IGP IV, 2, s. 566-571.

11. *Dziedzictwo i posłannictwo* (Do uczestników Kongresu „Kryzys Zachodu”, 12 XI), NP IV, 2, s. 263-267; toż: *L'importanza dell'eredità spirituale dell'Europa per il suo avvenire*, IGP IV, 2, s. 610-613.

12. *Żeby Polacy mogli kształtować swoją przyszłość w oparciu o własną kulturę* (Do Polaków, 31 XII), NP IV, 2, s. 563-564; toż: *Concreto offerto al Papa da un'orchestra sinfonica polacca*, IGP IV, 2, s. 1278-1280.

1982

13. *Fede e cultura elevano il lavoro a valore di salvezza cristiana* [Wiara i kultura wynoszą pracę do wartości zbawienia chrześcijańskiego] (Do uczestników Krajowego Kongresu Ruchu Kościelnego na Rzecz Zaangażowania Kulturowego, 16 I), IGP V, 1, s. 129-134.

14. *Kultura i perspektywy przyszłości świata* (Spotkanie z intelektualistami, Coimbra, 15 V), ORpol. 3(1982) nr 5, s. 14-15; toż: *La cultura è per l'elevazione dell'uomo e per lo sviluppo della collaborazione tra i popoli*, IGP V, 2, s. 1690-1705.

15. *Powołanie do życia Papieskiej Rady do Spraw Kultury* (List do Kardynała Sekretarza Stanu Agostino Casaroli, 20 V), w: Jan Paweł II, *Wiara i kultura*, Rzym 1986, s. 159-165; toż: *Giovanni Paolo II istituisce il Pontificio Consiglio per la Cultura*, IGP V, 2, s. 1775-1781.

16. *Kryzys Europy jest kryzysem chrześcijaństwa w Europie* (Do uczestników sympozjum, 5 X), ORpol. 3(1982) nr 10, s. 24-25; toż: *La crisi della cultura europea è la crisi della cultura cristiana*, IGP V, 3, s. 689-696.

17. *Wolność, współdziałanie, uniwersalność, służba człowiekowi – warunkiem prawdziwego rozwoju kultury* (Do naukowców, Madryt, 3 XI), w: Jan Paweł II, *Wiara i kultura*, Rzym 1986, s. 188-197; toż: *Libertà, cooperazione, universalità, servizio dell'uomo, condizioni per il vero avanzamento della cultura*, IGP V, 3, s. 1094-1103.

1983

18. *Kościół – twórcą kultury w stosunkach z dzisiejszym światem* (Do członków Papieskiej Rady do Spraw Kultury, 18 I), w: Jan Paweł II, *Wiara i kultura*, Rzym 1986, s. 198-205; toż: *La Chiesa creatrice di cultura nel suo rapporto con il mondo moderno*, IGP VI, 1, s. 147-154.

19. *Nieodzowne posłannictwo uniwersytetu w dzisiejszym społeczeństwie* (Orędzie do środowisk uniwersyteckich, 7 III), w: Jan Paweł II, *Wiara i kultura*, Rzym 1986, s. 206-212; toż: *L'indispensabile missione dell'università nella società contemporanea*, IGP VI, 1, s. 640-645.

20. *Świat kultury i sztuki jest powołany do budowania człowieka* (Podczas Kongresu Eucharystycznego, Mediolan, 21 V), ORpol. 4(1983) nr 5-6, s. 16-17; toż: *Il mondo della cultura e dell'arte è chiamato a costruire l'uomo*, IGP VI, 1, s. 1321-1325.

21. *Formowanie sumień zadaniem przedstawicieli świata kultury* (Do intelektualistów europejskich, Rzym, 15 XII), w: Jan Paweł II, *Wiara i kultura*, Rzym 1986, s. 234-240; toż: *Anche gli uomini di cultura sono coinvolti solidalmente in un impegno profetico di formazione di coscienze sensibili e capaci di dire „no” all’odio, alla violenza, al terrore*, IGP VI, 2, s. 1352-1360.

1984

22. *Czego Kościół oczekuje od najmłodszej instytucji Kurii Rzymskiej?* (Audiencja dla Papieskiej Rady do Spraw Kultury, 16 I), ORpol. 5(1984) nr 1-2, s. 25; toż: *Il Papa invita le nuove generazione a costruire una cultura della pace*, IGP VII, 1, s. 102-106.

23. *Istnieje – trzeba to stwierdzić bez lęku – chrześcijańska koncepcja kultury* (Audiencja generalna, 8 II), w: Jan Paweł II, *Wiara i kultura*, Rzym 1986, s. 246-249; toż: *„La cultura cristiana esiste e non dobbiamo temere di affermarlo”*, IGP VII, 1, s. 259-261.

24. *Dialog między Kościołem i kulturą dla jutra ludzkiego* (Do przedstawicieli świata kultury, Seul, 5 V), w: Jan Paweł II, *Wiara i kultura*, Rzym 1986, s. 258-263; toż: *Il dialogo tra Chiesa e cultura fondamentale per il futuro dell’uomo*, IGP VII, 1, s. 1264-1269.

25. *Prawda decyduje o wolności nauki* (Przemówienie na uniwersytecie we Fryburgu, 13 VI), w: Jan Paweł II, *Wiara i kultura*, Rzym 1986, s. 270-275; toż: *La testimonianza dei cristiani di oggi esige una rinnovata intelligenza di Dio*, IGP VII, 1, s. 1711-1718.

1985

26. *Misja ewangelizacji kultury* (Do Papieskiej Rady do Spraw Kultury, 15 I), w: Jan Paweł II, *Wiara i kultura*, Rzym 1986, s. 276-279; toż: *Il dialogo Vangeloculture promuove la civiltà dell’amore*, IGP VIII, 1, s. 97-100.

27. *Kultura miejscem spotkania Narodu z samym sobą* (Do polskich artystów, 22 VII), ORpol. 6(1985) nr 2, s. 14-15.

28. *Bestia, Parsifal, Superman* (List do uczestników „Mityngu przyjaźni pomiędzy narodami”, Rimini, 6 VIII), ORpol. 6(1985) nr 8, s. 23; toż: *Con Cristo un uomo pienamente uomo ed un mondo pienamente umano*, IGP VIII, 2, s. 205-208.

29. *Sekularyzacja i ewangelizacja w dzisiejszej Europie* (Do uczestników VI Sympozjum Biskupów Europejskich, 11 X), ORpol. 6(1985) nr 10-11, s. 15-16; toż: *Comunione ecclesiale, testimonianza e fedeltà al Concilio*, IGP VIII, 2, s. 910-924.

1986

30. *Sappiano gli uomini riconoscere di nuovo nella cultura la „via regia” della liberazione dalle diverse schiavitù* [Oby ludzie na nowo rozpoznali w kulturze „królewską drogę” wyzwolenia z różnych zniewoleń] (Do świata kultury, Florencja, 18 X), IGP IX, 2, s. 1083-1094.

31. *Wspólnie realizujcie projekt humanizacji świata* (Do młodzieży, 19 X), ORpol. 7(1986) nr 11-12, s. 6-7; toż: *Giovani, umanizzate la terra*, IGP IX, 2, s. 1112-1123.

1987

32. *Spotkanie z nowożytnymi kulturami i inkulturacja* (Do Papieskiej Rady do Spraw Kultury, 17 I), ORpol. 8(1987) nr 1, s. 13; toż: „*Fate maturare negli spiriti l'urgenza dell'incontro del Vangelo con le culture vive*”, IGP X, 1, s. 121-126.

33. *La cultura è speranza ed il cristiano se fa interprete* [Kultura jest nadzieją a chrześcijanin staje się jej interpretatorem] (Do przedstawicieli Instytutu „Carlo Tincani”, Bolonia, 24 I), IGP X, 1, s. 181-184.

34. *Kultura solidarności* (Do świata kultury, 3 IV), ORpol. 8(1987) nr 4, s. 22; toż: *È compito dell'intellettuale oggi promuovere la cultura della solidarietà*, IGP X, 1, s. 998-1006.

35. *Trzeba, abyście trwali i pomagali trwać innym* (Do świata kultury i sztuki, Warszawa, 13 IV), ORpol. 8(1987) nr 5 bis, s. 15-16; toż: *Dalla cultura e dall'etica scaturiscono un'economia ed un lavoro degni dell'uomo*, IGP X, 2, s. 2214-2220.

36. Encyklika *Sollicitudo rei socialis*, Città del Vaticano 1987 [zwl. numery 11-26] (30 XII); toż: *Litterae encyclicae [...] Sollicitudo rei socialis*, IGP X, 3, s. 1547-1664.

1988

37. *Ażeby ziemia nie zamieniła się w pustynię* (Do przedstawicieli świata nauki i sztuki, 26 VI), ORpol. 9(1988) nr 8, s. 22; toż: *Non si può ridurre la terra ad un deserto! Il bene e l'amore salveranno il mondo*, IGP XI, 2, s. 2201-2207.

1989

38. *Fede e cultura* [Wiara i kultura] (Homilia, Yogyakarta, 10 X), „La Traccia. L'insegnamento di Giovanni Paolo II” 10(1989) nr 10, s. 1052-1054.

39. *Una funzione profetica nella società* [Funkcja prorocka w społeczeństwie] (Do świata kultury, 12 X), „La Traccia. L'insegnamento di Giovanni Paolo II” 10(1989) nr 10, s. 1068-1070.

1990

40. *Jaką przyszłość mamy budować?* (Do członków Papieskiej Rady do Spraw Kultury, 12 I), ORpol. 11(1990) nr 1, s. 12; toż: *Una cultura pienamente umana*, „La Traccia. L'insegnamento di Giovanni Paolo II” 11(1990) nr 1, s. 27-29.

1991

41. *Jaka wolność? Jaka Europa?* (Homilia, Włocławek, 7 VI), ORpol. 12(1991) nr 6, s. 6-8; toż: *L'Europa ha bisogno della redenzione*, „La Traccia. L'insegnamento di Giovanni Paolo II” 10(1989) nr 6, s. 684-687.

42. *Na samym wstępie powstawania sprawiedliwszego świata i nowej Europy* (Do Korpusu Dyplomatycznego, Warszawa, 8 VI), ORpol. 12(1991) nr 6, s. 25-27; toż: *Assicurare i diritti di ogni Nazione*, „La Traccia. L'insegnamento di Giovanni Paolo II” 10(1989) nr 6, s. 703-706.

43. *Potrzeba współpracy między nauką, kulturą i wiarą* (Do uczestników seminarium „Nauka w kontekście ludzkiej kultury”, 4 X), ORpol. 12(1991) nr 12, s. 32-33; toż: *Promuovere la dimensione etica del progresso tecnologico per edificare una società che sia a misura dell'uomo*, IGP XIV, 2, s. 734-740.

44. *Ewangelizacja kultur* (Do uczestników sympozjum przedsynodalnego, 31 X), ORpol. 13(1992) nr 1, s. 58-60; toż: *Ricostruire la comunità europea in Cristo*, „La Traccia. L'insegnamento di Giovanni Paolo II” 10(1989) nr 10, s. 1316-1318.

1992

45. *Dialog między kulturami i wiarą* (Do Papieskiej Rady do Spraw Kultury, 10 I), ORpol. 13(1992) nr 7, s. 29-31; toż: *Suscitare una nuova cultura dell'amore e della speranza, ispirata dalla verità*, IGP XV, 1, s. 46-52.

1993

46. Encyklika *Veritatis splendor* [zwł. numery 28-117] (6 VIII), Città del Vaticano 1993.

47. *Nowe przymierze między Kościołem a kulturą* (Do przedstawicieli świata kultury i nauki, 5 IX), ORpol. 14(1993) nr 12, s. 16-19.

1995

48. Encyklika *Evangelium vitae* [zwł. numery 52-101] (25 III), Città del Vaticano 1995.

49. *Chrześcijaństwo i kultura* (Audiencja dla pracowników naukowych Akademii Sztuk Pięknych z Krakowa, 1 V), ORpol. 16(1995) nr 6, s. 60-61.